

2 **Temporer çalışanlar için**
Asgari ücret

3 **Demokrasi girişimi**
Marie Saulnier Bloch
ile röportaj

4 **Avrupa'da mücadele**
Pahalılığa, enflasyona
karşı mücadele

Nr. 1 | Şubat 2022 | türkçe

«Work» Gazetesinin eki olarak yayınlanır | Redaksiyon T +41 31 350 21 11, F +41 31 350 22 11 | info@unia.ch | www.unia.ch

Türkiye`de meydana gelen depremin yol açtığı çok sayıda can kaybı ve büyük yıkımlar nedeniyle sizlere başsağlığı diliyoruz. Ölenlerin ailesi ve yakınlarına üzüntü ve desteğimizi iletiyoruz, felaket sonucu yaralananlara acil şifalar diliyoruz.

14 Haziran Kadın Grevi yaklaşıyor

Sendikal perspektiften kadınlara eşitlik

Kadınlar 14 Haziran 2023 grevine hazırlanıyorlar: İsviçre Sendikalar Birliği kadın kongresindeki «Biz iş bırakmayı da içeren bir grevden bahsediyoruz» dediler.

Neden «yeniden» ülke çapında bir kadın grevine ihtiyaç duyuluyor? Kadınlar bu soruya şu yanıtı veriyor: «Eşitlik hala sağlanamadı, bu nedenle kadın grevine ihtiyaç var, işyerlerinde, sokaklarda, evde kadınların baskısına ihtiyaç var.»

Emine Sariasslan

1991'de kadınlar eşit ücret, cinsel tacize son verilmesi ve sosyal güvenlik konularında eşitlik talep ettiler. Kadın Grevi, İsviçre tarihinde bugüne kadar yapılan grevlerin en büyüğü ve yüzbinlerce kadın bu grev için seferber oldu. Ayrıca çalışan ancak bunun karşılığında ücret almayan, ücretsiz emekçi kadınlar da greve katıldılar. Bu emekçi kadınların yaptığı işler, üretim olarak görülmediği ve ücret ödenmediği için iş olarak değerlendirilmiyor.

2023 Kadın Grevi

Unia kadınları, İsviçre Sendikalar Birliği (SGB) kadınları, kadın örgütleri, kadın kolektifleri, göçmen dernekleri 14 Haziran 2023 kadın grevine hazırlanıyorlar: SGB kadın kongresindeki kadınlar «Biz iş bırakmayı da içeren

bir grevden bahsediyoruz» dediler. Kadınlar hala %20 daha az maaş alıyorlar. Kadınların çoğunluğu sandıkta kadınların emeklilik yaşının yükseltilmesine karşı olmasına rağmen, kadınların emeklilik yaşı yükseltildi. Kürtaj hakkı iki yeni girişimle tartışmaya açıldı ve yok edilmek isteniyor. Kadınlar ücret eşitsizliğini ya da yaşam koşullarının daha da kötüleşmesini kabul etmemektedirler. Ayrıca sendikal kadınlar, kadın ve erkeklerin ücretli ve ücretsiz işleri eşit olarak paylaşabilmeleri ve kadınların eşit ücret almaları, ücret kaybı olmaksızın çalışma saatlerinin önemli ölçüde azaltılması için mücadele etmeye devam etmek istemektedirler. Ayrıca ebeveyn izni de olmalıdır. Daha iyi ücret ve çalışma koşulları, daha yüksek emekli maaşları, kadın oranının yükselmesi, kadın mesleklerin iyileştirilmesi. Ayrımcılığa ve her türlü cinsiyetçi

şiddete karşı gerçek koruma ve çocuk bakımının bir kamu hizmeti olarak kabul edilmesi, gerçek eşitliğe yönelik değişim için hertürlü adım atılmalıdır.

Göçmen kadınlar çok yönlü ayrımcılığa karşı aktif

14 Haziran'da göçmen kadınlar çoklu ayrımcılığa karşı greve gidecekler, sokaklara çıkacaklar. Kadın ve siyah ya da kadın ve göçmen olan bir kişi çifte ayrımcılığa maruz kalmaktadır. Göçmen kadınlar taleplerini işyerlerine, sokaklara da taşıyacaklar: diplomalarının tanınması, vatandaşlık hakları, konut güvenliği bu taleplerden bazıları.

Sendikal perspektiften toplumsal cinsiyet eşitliği

Bizim için eşitlik, parlamentoda daha fazla seçilmiş kadın ya da işyerlerinde daha fazla yönetici olmasından daha

fazlasını ifade etmektedir. AHV-21 oylaması sırasında burjuva kadınların ağır işlerde, düşük ücretlerle ve güvensiz sözleşmelerle çalışan kadınlarla dayanışma göstermediğini gördük.

Biz eşitlik istiyoruz. Hayatlarımız kârdan önce gelmelidir! Daha iyi yaşamak için çalışma sürelerinin azaltılmasını ve ücretlerin artırılmasını talep ediyoruz. Bugün ücretlerimiz enflasyon nedeniyle baskı altında. Çalışma koşullarımız sürekli kötüleşiyor. Bu gerçeklik tüm kadın çalışanları etkilemektedir. Bu olumsuz gelişmeler çoğumuz için zaten zor olan bir durumun dahada zorlaşmasına neden oluyor; çünkü maaşlarımız daha düşük, çalışma sürelerimiz daha az, emekli maaşlarımız daha düşük ve ücretsiz ev işlerinin çoğunu hala biz yapıyoruz.

Başyazı

2023 Kadın Grevi başladı

2023 mücadele yılı olacak, çünkü 14 Haziran'da Kadın Grevi yapılacak. Eşit haklarda, ücretlerde, emeklilikte ve bakım işlerinin dağılımında ileriye doğru değil geriye doğru gidiliyor. Bu nedenle eşitlik sağlanana kadar mücadele etmeliyiz. Sokaklardan ve işyerlerinden gelen baskı eşitlik mücadelesinde son derece önemli. 2023 te yapacağımız Kadın Grevi nin parolası belirlendi: **Saygı, daha fazla maaş, daha fazla zaman.**

Çalışma hayatı boyunca hesaplandığında, kadınların geliri hala erkeklerin gelirinden yüzde 43,2 daha düşüktür. Kadın ve erkek ücretleri arasındaki fark 2016 yılından bu yana yeniden açılmaya başladı. Kadınların çoğunluğunun çalıştığı düşük ücretli sektörlerdeki ücretler reel olarak düştü. Ücretli ve ücretsiz iş dağılımındaki eşitsizlik devam ediyor, korona salgını sırasında evde eğitim ve çocuk bakımı üstlenenlerin çoğunlukla kadınlar olduğunu açıkça gördük. Çoğunlukla kadınlar tarafından yapılan ücretsiz işlerin değerinin toplamı yaklaşık olarak 315 milyar Frank değerinde.

Daha adil ve daha sosyal bir toplum, sendikaların ilk kuruldukları yıllardan itibaren yürüttükleri mücadelenin ana talepleri arasında yer almaktadır ve hepimizi ilgilendiren bir konudur. Feminist hareketleri destekliyoruz. Sendika olarak çalışmalarımızı özellikle çok sayıda kadının çalıştığı işyerlerinde yürütmek istiyoruz. Korona döneminde «yaşam için önemli» olarak alkışlanan, ancak ücretler ve çalışma koşulları açısından hiçbir şeyin iyileştirilmediği sektörlerde çalışma yürüteceğiz. İşyerlerinde greve hazır olan tüm kadınların yanında olacağız. Sizlerde mücadeleye katılın, çünkü sadece birlikle güçlüyüz!

Vania Alleva, Unia Sendikası Başkanı

İşte bu nedenlerden dolayı 14 Haziran 2023'te grev yapacağız, sokaklara çıkacağız! Sizlerde Katılın!

Kısa haberler

Kanton asgari ücretlerine yönelik saldırı

Parlamento, işveren çevrelerinden gelen ve kantonal asgari ücretleri düşürmek isteyen bir önergeyi kabul etti. Bu durumda Cenevre ve Neuchâtel kantonlarında ücretler düşülebilir ve birçok insanı yoksulluğa sürükleyebilir. Özellikle kadınlar bu durumdan etkilenenecektir. Unia, ücretleri geçim seviyesinin altına düşürmeye yönelik bu haysiyetsiz girişimlere karşı mücadele edecektir. Şimdi top, Eyaletler Konseyi üyesi Ettl'in önergesini şu ana kadar reddeden Federal Konsey'de. Unia, Federal Konsey'in önerisini sabırsızlıkla beklemekte. Buradan çıkacak sonuca göre onurlu bir yaşamı mümkün kılan ücretler için üyeleriyle birlikte mücadele etmeye devam edecektir.

Yeni: Yardımcı inşaat sektörü için üç erken emeklilik planı

Fransızca konuşulan İsviçre'de inşaat yan işleri, Almanca konuşulan İsviçre'de boyacılar, sıvacılar ve bina dış cephe sektörü: çeşitli erken emeklilik planları artık emekli maaşlarını hesaplar-ken tüm katkı yıllarını dikkate alıyor. Bu güncelleme, işveren değişikliği ya da başka bir kantona taşınma nedeniyle hak kaybına uğrayan herkesin yararına olacaktır. Gelecekte, yardımcı inşaat işlerinde üç farklı erken emeklilik planı arasında serbestçe geçiş yapmak mümkün olacaktır. Bu, işveren değiştirildiğinde farklı erken emeklilik planlarındaki katkı yıllarının hesaplanacağı anlamına gelir.

Kağıtsızlar Hakkında Haberler

Geçen yıl aralık ayında Devletler Konseyi, kağıtsızların mesleki eğitime erişimine ilişkin zor durum hali hükmünün uzatılması lehinde oy kullandı. Böylece Küçük Kamara Ulusal Konsey'in kararını onaylamış oldu. Kantonlar Parlamentosu'nun mevcut ve uygulanabilir olmayan yönetmeliği uyarlamak istemesi İsviçre Kağıtsızlar Platformu için bir dönüm noktasıdır. Yasal durumu düzenli hale getirilmiş kağıtsızların sağlık, refah ve yaşam koşullarını konu alan bir sempozyum 15 Şubat'ta Cenevre'de düzenlenecek. Ayrıca uzun vadeli bir araştırma projesi Parchemins (2017-2023) nin sonuçları sunulacak.

Uber'in yardımcıları FDP ileri

Yasadışı iş modeline rağmen Uber İsviçre'de kendini kabul ettirmeyi başardı. Şimdi belgeler gösteriyor ki: ABD'li şirket gizlice toplumdaki nüfuzlu yardımcıları aradı. Ve onları çoğunlukla FDP'de buldu. Belgeler Uber'in Avrupa'daki eski lobi şefi Mark MacGann'dan geliyor. Ayrıldıktan sonra bir muhbir oldu. Bugün «Sonntagszeitung» gazetesine verdiği röportajda bu uygulamayı anti-demokratik olmakla eleştiriyor: Biz dedik ki: bu yasalar bizim iş modelimize uymuyor. Artık onları görmezden geliyoruz. Sloganımız şuydu: Sonradan özür dilemek, önceden izin istemekten daha kârlıdır. Eğer bunu iyice düşünürseniz, herhangi bir zengin şirket, «Ben sizin demokrasinize katılmıyorum, o yüzden istediğimi yaparım» diyebilir. Uber bugüne kadar sürücüler için sosyal güvenlik primi ödemeyi büyük ölçüde reddetmiş ve bu yükü kolayca sürücülerin üzerine yıkmıştır.

Temporer çalışanlar için TİS

Yeni branşlarda ve daha iyi asgari ücret

Sindicato Unia

Kadrolu çalışanlar için geçerli olan asgari ücretler artık temporer çalışan işçiler içinde geçerli olacak. Bu yeni uygulama on bir branşta da (bugüne kadar uygulanan branşlara ek olarak) yürürlüğe girecek. 2023 yılında, temporer işçilerin toplu iş sözleşmesinde (TİS) yer alan asgari ücretler artacak. Bu artış artık işçilerin temporer olarak işe alındığı tüm sektörler için geçerlidir. Bu genişletilmiş uygulama genel olarak bağlayıcıdır. Temporer işçiler TİS'i, asgari ücretler için kademeli bir sisteme geçti. Genel olarak bağlayıcı bir toplu iş sözleşmesinin geçerli olduğu bir sektörde işe alınan her çalışanın, bu sözleşmede öngörülen asgari ücreti alma hakkı vardır.

On bir TİS entegre edildi

Var olan TİS lere 1 Ocak 2023 itibarıyla on bir önemli anlaşma daha eklendi: Listede, yer alan bazı branşlar, Mekanik, Elektrik ve Metal Endüstrileri Toplu İş Sözleşmesi (TİS MEM), İsviçre'nin almanca bölgesindeki Saatçilik ve Mikroteknoloji şirketleri. Sağlık ve sosyal alanda ise dört toplu iş sözleşmesi yer almaktadır. Federal Konsey genişletilen bu TİS lerini genel olarak bağlayıcı ilan etti.

Artık istisna yok

İstisna olmadan, sektörlerde kadrolu çalışanlar için geçerli olan çalışma saatleri ve asgari ücretlere ilişkin hükümler, geçici işçiler içinde geçerli olacaktır. TİS'i olmayan bir şirkete kiralanan işçi, temporer çalışanlar TİS de belirlenen asgari ücreti alacaktır. Ocak 2023 ten itibaren var olan tüm istisnalar – bugüne kadar olduğu gibi, özellikle sanayide – kaldırılacaktır.

Kadrolu çalışanlar için geçerli olan asgari ücretler artık temporer çalışan işçiler içinde geçerli

Yeni asgari ücret

1 Ocak 2023 tarihinden itibaren (Ticino için 1 Aralık 2022 tarihinden itibaren) aşağıdaki asgari ücretler geçerlidir:

Temel ücret/saat*	ormal ücret**	Yüksek ücret**	Ticino
Vasıflı	CHF 24.25	CHF 25.90	CHF 22.55
Yarı vasıflı	CHF 21.34	CHF 22.79	CHF 19.85
Vasıfsız	CHF 19.92	CHF 21.02	CHF 18.00

* Artı 13. aylık, temporer çalışanlar toplu iş sözleşmesi kapsamında belirlenen tatiller ve resmi tatiller.

**Yüksek ücretli bölgeler Bern, Arc Lémanique ve Basel, Cenevre, Baselland ve Zürich kantonlarıdır. Cenevre kantonunda, kantonun belirlediği asgari ücretin daha yüksek olması halinde, kanton asgari ücreti geçerlidir.

«İyi Bakım Nedir?»

Sağlık alanında araştırma projesi: «Personelin görüşüne odaklanmak»

Sağlık sistemi krizde - sadece Covid salgını nedeniyle değil. 2018/19 döneminde Unia tarafından yapılan bir anket, evlerde çalışan bakım personelinin %89'unun sürekli stres ve zaman baskısı altında çalışmak zorunda olduğunu, %72'sinin çalışma planından memnun olmadığını ve %80'inin ücretlerini yeterli bulmadığını ortaya koymuştur. Endişe verici olan bir gerçekte, %87'si baktıkları kişiler için yeterli zamanları olmadığını söylemesi.

Hilmi Gashi

Pandemiden bu yana her ay 300'den fazla hemşire mesleğini bırakıyor. Bunun nedenlerinden biri çalışma koşulları: Vardiya planı sağlıklı bir aile hayatını imkansız hale getirmekte, iş baskısı birçok hemşirenin hastalanmamak için yarı zamanlı çalışmasını neden olmakta ve bu da ücretlerin düşük olması anlamına gelmektedir. Ayrıca, birçok bakıcı vicdani bir çatışma yaşadığını belirtiyor: öğrendikleri ve yapmak istedikleri gibi bakamıyorlar, çok az zamanları var ve işverenleri tarafından daha kısa sürede, daha çok iş yapmaya zorlanıyorlar, bunada verimlilik diyorlar. Parlamento ve Federal Konsey'in 2011/12'de uzun süreli bakımın yeni finansmanını uygulamaya koymasının amacında verimlilikti. Sağlık personelinin akord sisteminde çalışmaya zorlanması birçok hemşire için kabul edilemez, bu nedenle mesleklerini bırakmayı tercih ediyorlar.

İnsanlık görevimiz

Huzurevi sakinlerinin iyi bir bakımı hak ettiğini biliyoruz - bu bizim insanlık görevimizdir. Ancak iyi bakımın ne olduğunu genel-

likle politikacılar ve işverenler belirlemektedirler. Bunu değiştirmek istiyoruz - çünkü iyi bir bakım için neyin gerekli olduğunu en iyi bakıcılar bilir. Güney İsviçre Uygulamalı Bilimler Üniversitesi (SUPSI), Unia'nın desteklediği, bakıcıların konuşmalarına olanak sağlamak için bir araştırma projesi yürütüyor. İsviçre'nin tüm bölgelerinde, sağlık emekçilerinin kendilerini ifade edebilecekleri ve «iyi bakım» konusunda düşüncelerini dile getirebilecekleri grup görüşmeleri yapılacak. Böylece seslerini duyurabilecekler. Unia araştırma projesinin bulgularına dayanarak, üyeleri ve diğer kuruluşlarla birlikte iyi bakım taleplerimizi içeren bir manifesto hazırlayacak. Çünkü: İyi bakım için iyi çalışma koşulları gerekir.

Grup röportajına katılım

Hemşireler (diplomalı, diplomasız), hasta bakıcıları veya otelcilik sektöründe veya huzur evlerinde çalışanlar grup röportajlarına katılabilirler. Kayıt olmak için küçük çevrimiçi anketimizi doldurun. Tüm bilgileri bu linkde bulabilirsiniz:

It:

Fr:

De:

Zenginler için vergi

Eşitsizliğe karşı zenginlerin daha fazla vergi ödemesi

Oxfam'ın Davos Forumu'nun açılış vesilesiyle yayınladığı yıllık rapora göre, dünyanın en zengin %1 kesimi, son 2 yılda dünya genelindeki yeni servetin yaklaşık 2/3'ünü ele geçirmiştir. Durgunluk ve eşitsizliğin derinleştiği bu dönemde en zenginleri vergilendirmek artık bir seçenek değil, acil zorunluluktur.

Marie Saulnier Bloch

2022 yılında Dünya Bankası, 2030 yılına kadar aşırı yoksulluğun ortadan kaldırılması hedefine ulaşamayacağını ve «aşırı yoksulluğun azaltılmasındaki ilerlemenin durduğunu» açıkladı. IMF'ye göre 2023 yılına kadar dünya ekonomisinin 1/3'ü resesyona girmiş olacak. Oxfam'a göre, dünya çapında en az 1,7 milyar insanın ücretleri enflasyon karşısında eriyor. Bu da düşük gelirli insanların faturalarının ödenmesinde gerçek bir düşüş anlamına geliyor. Borçların geri ödenmesinde kontrolden çıktıkça devletler iflas riskiyle karşı karşıya kalıyorlar.

«Her milyar dolar kamu politikasının başarısızlığını temsil eder».

Crédit Suisse verilerine dayanarak yapılan analize göre, çok zenginlerin yeni servetleri ele geçirmesi 2020'den bu yana hızlandı. En

zengin %1'lik kesim, en yoksul %90'lık kesiminin altı katı olan yeni zenginliğin neredeyse 2/3'üne el koymuş durumda. 2020'den bu yana, dünya nüfusunun en yoksul %90'ından bir kişinin kazandığı her bir dolara karşılık, bir milyarder 1,7 milyon dolar kazanmıştır.

Eşitsizliğe karşı yeni önlemler

Rapor krizden faydalanarak servetine servet katanlar için yeni vergi uygulaması öneriyor. Servet, şirket karları ve temettü dağıtımlarının dayanışma vergisi ile vergilendirilmesini sağlayacak yeni bir sistem için çağrı yapıyor. En zengin %1'lik kesimin geliri (emek ve sermaye) üzerindeki vergiler kalıcı olarak artırılmalı, örneğin asgari %60'a çıkarılmalıdır. Vergi cennetlerinde saklanan servetlerin tespit edilmesi için vergi makamlarının kapasiteside artırılmalıdır.

Hergün yasa ihlali

Unia Valais Göçmen Bürosunu eleştiriyor

Valais Göçmen Bürosu, Kişilerin Serbest Dolaşım Anlaşması'nı, Yabancılar ve Entegrasyon Yasası'nı (AIG) ve İçtihat Hukuku'nu (yasa tarafından hüküm belirtilmemiş bir konuda, daha önceki bir mahkeme kararının esas alınmasıdır) hergün ihlal ediyor. Kantondaki yabancı işçiler ve şirketler için ciddi sorunlara neden oluyor. Unia, hukukun üstünlüğü ihlalinin tespit etti ve yeni bir uygulama çağrısında bulundu.

Marilia Mendes

Göçmen Bürosu'nun, Eylül 2022'de «giderek artan dosya yığınlarını azaltmak» amacıyla girişlerini kapattığı manşetlerde yer almıştı. Unia kararı memnuniyetle karşılayıp, uygulamada değişiklik yapılması çağrısında da bulunmuştu. Ancak, Unia Valais 30 Ocak 2023 tarihinde sorunların hala çok ciddi olduğunu ve çözülmeyeceğini tespit etti.

İnsanlar gereksiz yere taciz edildi

Unia, dosyalara isimsiz erişime izni verdi ve Göçmen Bürosu'nun AIG'yi düzenli olarak ihlal ettiğini ve yol gösterici olan içtihat hukukunu göz ardı ettiğini gösterdi. Göçmenler aile birleşiminin engellenmesi veya AB vatandaşı olarak Serbest Dolaşım Anlaşması kapsamında gerekli olmayan belgeleri göstermek zorunda kalmak suretiyle yasal haklarının sistematik olarak reddedilmesine maruz kaldılar. Bu durum, stres ve belirsizliğin yanı sıra mali kayıplarda neden oldu.

Unia Valais, Kanton Göçmen Bürosu'nun göçmenlere karşı haksız uygulamasına karşı mücadele ediyor.

Yasal değerlendirme felaketle sonuçlandı

Göç hukuku uzmanı Marc Spescha «ciddi eksiklikler» tespit etti. Bu uygulamaya maruz kalanlar ağır yasal dezavantajlara sahip. Ayrıca vergi paraları çarçur ediliyor. Unia yaptığı basın toplantısında,

Göç Bürosu'nun uluslararası anlaşmaları ve ulusal yasaları bu kadar büyük ölçekte ihlal etmesini kabul etmediğini belirtti ve sorumlu kişiler bu uygulamayı hemen durdurmalı ve göçmenlere haklarını derhal vermelidir dedi.

Röportaj

Foto©Manu Friederich

Aktion Vierviertel Demokrasi Girişimini başlatıyor

22 Ocak 2023 tarihinde Aktion Vierviertel derneği, modern bir vatandaşlık yasası için halk girişimi metnini sundu. Geniş sivil toplum ittifakı, beş yıldır İsviçre'de yaşayan ve objektif kriterlere uyan herkese vatandaşlık hakkı verilmesi çağrısında bulunuyor. Demokrasi girişimi, İsviçre vatandaşlık hukukunda bir paradigma değişikliği getirmeyi amaçlamaktadır. Derneğin Başkan Yardımcısı Marie Saulnier Bloch bu girişimi bize sundu.

Marie «Aktion Vierviertel» nasıl bir dernek

Aktion Vierviertel İsviçre'de göç, demokrasi, siyaset, adil toplumlar ve eşit katılımı ilgili konularla ilgili alanlarda çalışma yapan sivil toplum kuruluşları ve kişisel olarak bu konularla ilgilenen insanlarından oluşmaktadır. Dernek geniş bir siyasi ve profesyonel tabana sahiptir.

Aktion Vierviertel neden bir girişim başlatıyor?

İsviçre'deki insanların dörtte biri İsviçre pasaportu olmadığı için siyasi haklara sahip değil. Vatandaşlığa kabul prosedürleri çoğu zaman keyfi ve taciz edici. Yabancılar Yasasındaki kısıtlamalar, ikamet haklarının giderek daha fazla güvencesizleştirilmesine neden oluyor. Bugün sadece İsviçre pasaportu federal düzeyde siyasi haklar sağlamakta, sınır dışı edilmeye karşı koruma sağlamakta ve yerleşme özgürlüğü ile ikamet güvenliğini garanti altına almaktadır. Bu girişim tarihi bir öneme sahiptir: 50 yıl sonra ilk kez bir girişim daha fazla hak talep ediyor. Bu zamana kadar tüm ilerici talepler Parlamento'da reddedildi. Yeterince bekledik. Artık Yeter! Sağcı partilerin daha fazla hakkı ortadan kaldırmasına ve İsviçre'nin başarısında temel rol oynayan nüfusun dörtte birinin demokrasiye katılımının engellenmesine izin vermek istemiyoruz. Siyasi haklar konusunda kamuya açık ve şeffaf bir tartışma yürütülmesini yüksek sesle talep ediyoruz.

Girişimin içeriğinden kısaca bahsedebilir misin?

Vatandaşlık Yasası, C oturumuna sahip olan, en az on yıldır İsviçre'de yaşayan ve entegre olmuş kişilerin vatandaşlığa kabul edilebileceğini öngörüyor. Çocuklar ve gençler için 6 yaşından sonra mümkün. Kantonlar ve belediyeler entegrasyon kriterlerini değerlendirmekte serbest ve buda çoğu zaman keyfi uygulamalara neden olmaktadır. Bizim önerimiz: İsviçre'de 5 yıllık yasal ikametten sonra, ikamet statüsüne bakılmaksızın vatandaşlık için başvuru mümkün olmalıdır. Bunun için uzun süreli hapis cezası almamış olmak, iç ve dış güvenliği tehdit etmemek ve temel dil bilgisine sahip olmak gibi objektif kriterler gerekmektedir. Bu sayede kantonların ve belediyelerin, İsviçre vatandaşlığını sanki ayrıcalıklı insanların özel bir kulübü gibi görmeleri, göçmenleri demokrasiye katılmaktan alıkoymak için daha fazla keyfi kriterlerin eklenmesi, İsviçre'de çalışan, yaşama katılan ve hatta burada doğan insanların başvurularının keyfi bir şekilde reddedilmesi engellenecektir.

Üyelerimizde çalışmalara katılmak isterlerse ne yapmalı?

Göçmenler grubundaki arkadaşlarınızla ve derneklerde imza toplayarak girişimi destekleyebilirsiniz. İsteyen her kişi derneğe üye olabilir! Eğer yapabiliyorsanız, bölgenizde yerel bir komite oluşturun veya var olan bir komiteye katılın ve bağışta bulunun. Arkadaşlarınıza ve tanıdıklarınıza girişimin amaçlarını anlatın.

Birlikte güçlüyüz!

Hilmi Gashi

Daha fazla bilgi için: www.aktionvierviertel.ch

Sorular & cevaplar

Malulen emeklilik: IV/AI emeklilik maaşı yeterli değilse ne yapmalı?

Ciddi bir kazadan sonra kardeşim tam maluliyet maaşı aldı. Ancak maaş, tüm yaşam masraflarını karşılamak için yeterli değildi. Bu nedenle ek yardımlar (EL/PC) için başvuruda bulundu. Ancak kardeşimin başvurusu çok fazla mal varlığı olduğu gerekçesiyle Emekli sandığı tarafından reddedildi. Bu tamamen saçma, çünkü kardeşim çok mütevazı koşullarda yaşıyor. Emekli sandığı, kardeşimin birikmiş emeklilik birikimini gerekçe gösteriyor, oysa birikim bloke hesapta. Emekli Sandığı'nın kararı doğru mu?

Marina Wyss: Evet, kardeşinizin bekar olması ve Emeklilik mevduat hesabında 100 000 İsviçre Frangı'nın üzerinde parasının olması koşuluyla. Evli çiftler için varlık eşiği 200 000 franktır. Bu yönetmelik 1 Ocak 2021 tarihinden itibaren yürürlüğe girmiştir. Ancak bundan önce de Federal Yüksek Mahkeme, kazanılmış hakları, bu varlıklar fiilen çekilmeden tüketilebilir varlıklar olarak kabul etmiştir. Federal Yüksek Mahkeme'ye göre, bu kredinin çekilmesine yasal olarak izin verilmesi ve dolayısıyla prensipte mümkün olması yeterlidir.

Kardeşiniz tam IV/AI emekli maaşı aldığı için, yasaya göre, Emeklilik mevduat hesabındaki paranın ödenmesini talep edebilir. Ve bunu tam IV emekli maaşı alma kararının yasal olarak bağlayıcı olduğu tarihten itibaren yapabilir. Kardeşinizin Emeklilik mevduat hesabındaki para miktarı 100 000 CHF'den az ise EL/PC (ek yardım) hakkına sahiptir.

(Work, 16.12.22)

Çalışma saatleri: Patron iş öncesi ve sonrası yapılan hazırlıklar için ödeme yapmak zorunda mı?

Küçük bir mahalle mağazasında satış elemanı yardımcısı olarak çalışıyorum. Mağaza sabah saat 8 - 12 arası ve öğleden sonra saat 14'den akşam 18'e kadar açıktır. Sabahları kasada zamanında olabilmek için en az 10 dakika öncesi orada olmam gerekiyor. Akşam saat 6'da kapattığımızda, hesapları kapatmak için en az 15 dakikaya ihtiyacım oluyor. Ancak patronum bu süre için bana ödeme yapmıyor. Yine de bunu talep etmeye hakkım var mı?

David Aebly: Evet. Bir çalışan olarak işverenin emrinde olmanız gereken süre, İş Kanunu'na göre çalışma süresi olarak kabul edilir (Yönetmelik 1, Madde 13). Sizin durumunuzda, kasayla bağlantılı olan işinizi yapabilmemiz için, bahsettiğiniz hazırlık ve takip çalışmalarını yapmanız gerektiğine şüphe yoktur. Sizin belirttiğiniz kasa işlemini sabah 8'den sonra başlatmanız patronunuzun pek işine gelmeyecektir, çünkü bu müşterileri kaybına neden olur.

Bu nedenle işvereninize konuşmanız ve kanunen size tüm çalışma süresi için ödeme yapmak zorunda olduğunuzu belirtmenizi tavsiye ederim. Patronunuz reddetmeye devam ederse, bölgenizdeki sendikamız Unia ile iletişime geçin.

Çıkış süresi: Hastalık durumunda uzatılıyor mu?

Bir ay önce, 1 Ocak'ta yeni bir iş bulduğum için 30 Kasım'da iş sözleşmemi feshettim. Sözleşmeme göre bir aylık çıkış sürem var. Çalışma yerim Bern. Şirket için üç yıldan fazla bir süredir çalışıyorum. İş sözleşmesinde hastalık durumunda ücretlerin ödenmeye devam edilmesiyse ilgili hiçbir şey yok ve herhangi bir toplu iş sözleşmesi kapsamında da değilim. 11 Kasım'dan beri hastayım ve doktorun söylediğine göre muhtemelen dört hafta çalışmayacağım. Ne yazık ki günlük hastalık parası sigortamız yok. Hastalığın çıkış sürem uzatılmasına neden olacağını duydum. Bu doğru mu ve maaşımı ne zamana kadar alabilirim?

Regula Dick: Ne yazık ki, çıkış süresi içinde, hastalık durumunda sadece işverenin çıkış vermesi halinde çıkış süresinin uzatılmasına yol açmaktadır. Kendiniz çıkış verdiğiniz için iş ilişkisi 30 Kasım tarihinde sona ermektedir. Borçlar Hukukunun, 324 Maddesi uyarınca hastalığınız süresince ücret almanızın devam etmesi hakkına sahipsiniz. Çalışma yeriniz Bern olduğu için, Bern ölçeği uygulanabilir. Prensip olarak, bu size dördüncü hizmet yılında iki ay boyunca maaş ödemeye devam etme hakkı verir. Ancak, istifanız nedeniyle, devam eden bu maaş ödemesi, 30 Kasım'da iş ilişkisinin sona ermesiyle zamanından önce sona ermektedir.

(Work, 18.11.22)

Avrupa ülkelerinde mücadele

Hayat pahalılığına, enflasyona karşı grevler, gösteriler

Enerji fiyatlarının artması yüksek enflasyon ve giderek artan hayat pahalılığı sebebiyle Avrupa'da protesto ve grevlerin sayısı artıyor. Emekçilerin daha fazla maaş, daha iyi çalışma koşulları ve emeklilik yaşının yükseltilmesine karşı sokaklara çıkıyorlar, greve gidiyorlar. Grevler, gösteriler genelleşiyor, çünkü her kesimden emekçi kendini daha güvencesiz bir yaşamda hissediyor, artan eşitsizlik ve yoksulluğu görüyor ve bu nedenle grevcilere, gösteri düzenleyenlere sempati büyüyor.

Emine Sarıaslan

İsviçre'de de emekçilerin ücret ve iyi çalışma koşulları mücadelesi devam ediyor. İnşaat işçilerinin başarılı grevinin ardından, Vaud kantonunda kamu çalışanları 1,4'lük ücret zammına karşı greve gittiler, gösteri düzenlediler. Lozan şehri en az 15 yıldır kamu çalışanlarının böylesine kitlesel bir gösterisine tanık olmamıştı. 2000 çalışan greve gitti, Kamu hizmeti çalışanlarının çoğu korona döneminde çok zor koşullarda sınırlarında zorlayarak büyük hizmet verdiler. Şimdi ise emeklerinin karşılığını alamıyorlar, artan enflasyona karşı verilen zam miktarı gülünç durumda! Greve katılan bir emekçi «sanki işveren yüzümüze tükürüyor» dedi. Kanton hükümetindeki sağcı çoğunluk, konuyu tartışmayı reddederek sert tutumunu kabul ettirebileceğini sanıyor – ancak yanlış hesap yapıyor. Kamu işçileri sendikası daha fazla gösteri ve grev planlanıyor.

İngiltere'de ki Grevler yaygınlaşıyor

Gazetemiz yayına hazırlanırken İngiltere'de grevler Avrupa'nın gündemine damga vurdu. İngiltere'de yarım milyon işçi ve emekçi sokağa indi. 300 bin öğretmen, 100 bin kamu işçisi, 70 bin öğretim görevlisi ve üniversite çalışanı ve 50 bin ulaşım sektöründe çalışan işçi İngiltere'de koordineli bir grev gerçekleştirdi. On binlerce işçi, parlamento meydanına yürüyerek hükümeti uyardı.

Eski başbakan Margaret Thatcher döneminde, 1980'lerde aktif sendikalar zayıflatılmıştı. Bu güçlü grevler patronlara ve onların siyasi temsilcilerine bugün inanılmaz geliyor ve emekçilerin kararlı mücadelesi korkutuyor. Çalışanlar iyi bir yaşam mücadelesi verirken İngiltere'de Muhafazakar Partinin Teşkilat Başkanı ve kabinede görevli olan Nadhim Zahawi'nin vergi kaçırıldığı ve bundan dolayı ceza ödediği ortaya çıktı. Bu görevi sırasında, daha önceki bir dönemde hisse satışından elde ettiği 27 milyon sterlin kazanç için vergi ödemediği ve bundan dolayı başlatılan soruşturma sonucunda 1 milyon sterlin ceza ile birlikte 5 milyon sterlin ödemesiyle konunun kapandığı ortaya çıktı. Kapitalistler karlarına kar katıp, kendi siyasi pozisyonlarını bunun için kullanılırken, emekçiler yoksulluğa mahkum edilmek istiyor. Ancak emekçiler talepleri gerçekleşene kadar mücadelede kararlı olduklarını duyurdular.

Fransa'da emeklilik reformuna karşı ortak mücadele

Fransa Cumhurbaşkanı Emmanuel Macron'un emeklilik yaşını 62'den 64'e çıkarmayı hedefleyen yasa tasarısına karşı ülke genelinde birçok sektörde çalışan işçiler greve gitti. Bu reformun reddedilmesi halk arasında büyümeye devam ediyor. 31 Ocakta Fransa'da emeklilik yaşının yükseltilmesine karşı gerçekleşen genel eylem gününe rekor düzeyde 2.5 milyon işçi, emekçi ve genç katıldı. 19 Ocak'taki genel eylem gününde 2 milyon emekçi sokağa çıkmıştı. Protestolara bazı noktalarda polis biber gazı ve çöp kullanarak müdahale etti. Tüm işçi sendikaları ve gençlik örgütleri ortak bir blok oluşturmuş durumda ve hükümete geri adım attırmaya kararlılar. Eylemlere katılan Fransızlar, Fransa Cumhurbaşkanı Emmanuel Macron'un istifasını talep eden ve faşizm karşıtı sloganlar attı.

Almanya

Almanya'da postacılar yüzde 15 zam talebiyle uyarı grevlerine başladı. Yüzde 10.5 zam talebiyle masaya oturan kamu emekçileri de kolay şekilde geri atma niyetinde değil. Görüşme turları mart ayı sonuna kadar devam ediyor. Emekçilerin mücadelesi sürerken Almanya'da koalisyon hükümeti ise Ukrayna savaşını bahane

ederek askeri harcamaları rekor düzeyde artırarak 100 milyar avroluk «özel fon» kurmakla kalmayıp, savaş bölgesine Alman silah tekeli Krauss-Maffei-Wegmann tarafından üretilen Leopard 2 tanklarının gönderilmesine karar verdiler. Bu kararları alanların sözcülüğünü ise SPD'li Başbakan Olaf Scholz ve Yeşiller Üyesi Yardımcısı Ekonomi Bakanı Robert Habeck yaptı. Tekellerin çıkarı söz konusu olunca, yeşiller ve demokratlar seçmenlere verdikleri, emekçi hakları, iklim eşitliği gibi söylemlerini çoktan unuttular!

İşçiden yana esiyor yel

Silah tekelleri ve emperyalistlerin başlattığı Ukrayna savaşı ile emperyalist savaşların gerçek yüzünü Avrupa halkı kendi yakınında daha yoğun yaşadı. Emperyalist savaş sadece ölüm değil açlık, yoksulluk, yeni göçler, kitlesel işsizlik demektir. Emekçilerde hem savaşa karşı, hemde daha fazla ücret, daha iyi çalışma koşulları ve barış için seslerini yükselttiler. Ukrayna-Rusya savaşı sırasında İtalya'da liman işçileri, Yunanistan'da demiryolu işçileri Ukrayna'ya yapılan silah sevkiyatını engellemeyi başardılar.

Can Yücelin İşçi Marş şiirinde yazdığı gibi:

Hava döndü işçiden işçiden esiyor yel

Dumanı dağıtacak yıldız-poyraz başladı

Bahar yakın demek ki mevsim böyle kışladı

Bu fırtına yarınki sütlimanlara bedel

Hava döndü işçiden, işçiden esiyor yel